

Myndighet och resultatområde	Patent- och registerstyrelsen, resultatområdet företag och sammanslutningar
Automatiserat beslutsförfarande	Enskilda näringsidkares elektroniska nedläggningsanmälningar till handelsregistret
Datum för införande	26 augusti 2024. En nedläggningsanmälan som lämnats in 22 augusti 2024 eller senare kan avgöras automatiserat.

Beslut om införande av automatiserat beslutsförfarande

1. Beslut

Genom detta beslut inför Patent- och registerstyrelsen (PRS) ett automatiserat beslutsförfarande för enskilda näringsidkares nedläggningsanmälningar som lämnas in till handelsregistret via e-tjänsten.

Automatiserat beslutsförfarande införs endast till den del som avgörandet av anmälan inte omfattar prövning från fall till fall eller om sådan prövning ingår i avgörandet av anmälan, till den del som nämnda omständigheter har kunnat bedömas på förhand.

2. Motivering

2.1 Inledning

Automatiserat beslutsfattande innebär ett förfarande där PRS genom automatisk databehandling träffar ett avgörande som avslutar behandlingen av ett ärende utan att avgörandet granskas och godkänns av en fysisk person.

Det finns bestämmelser om förutsättningarna för automatiserat beslutsfattande vid ett beslutsförfarande i förvaltningsärenden i förvaltningslagen (423/2003), i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan "informationshanteringslagen") samt i den materiella lagstiftning som ger PRS behörighet och i annan förpliktande speciallagstiftning, såsom språklagen (423/2003), diskrimineringslagen (1325/2014) och jämställdhetslagen (609/1986). Bestämmelserna i informationshanteringslagen och förvaltningslagen säkerställer att principer för god förvaltning genomförs, tjänsteansvaret inriktas, beslutsfattandet är transparent och kontrollåtgärderna tillräckliga.

Om näringsverksamhet läggs ner ska en anmälan om saken utan dröjsmål göras till handelsregistret (*anmälan om nedläggning*) (10 § 3 mom. i handelsregisterlagen (564/2023)). I vår registreringspraxis har vi med en nedläggningsanmälan också likställt situationer där en enskild näringsidkare vill avregistrera sina uppgifter ur handelsregistret, eftersom anmälningskyldigheten till handelsregistret inte längre enligt gällande handelsregisterlag avser den, trots att näringsverksamheten inte har

lagts ner. Enligt 14 § 1 mom. i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) är en fysisk person som är enskild näringsidkare ansvarig för att en nedlägningsanmälan görs. Inga redogörelser bifogas i regel till en sådan anmälan, och PRS har en mycket begränsad prövningsrätt vid handläggningen av anmälan. Därmed lämpar sig enskilda näringsidkares nedlägningsanmälningar i regel bra för att avgöras automatiserat.

2.2 Förutsättningar enligt förvaltningslagen

Förutsättning för ärende som avgörs automatiserat

Enligt 53 e § 2 mom. i förvaltningslagen kan en myndighet avgöra ett ärende automatiserat, när det i ärendet inte ingår omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall eller när de i ärendet ingående omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman eller någon annan som handlägger ärendet. Avgöranden ska grundas på behandlingsregler som har utarbetats med stöd av tillämplig lag och förhandsprövning och som avses i 2 § 16 punkten i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

Avsikten är att införa automatiserat avgörande i sådana enskilda näringsidkares nedlägningsanmälningar som lämnas in via e-tjänsten och som inte omfattar prövning från fall till fall eller där omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts av en tjänsteman vid PRS på förhand. Urvalet av anmälningar som avgörs automatiserat grundar sig på specifikationer i ett informationssystem som består av handläggningssystemet för anmälningar och av e-tjänsten på ytj.fi för inlämning av handelsregisteranmälningar. Specifikationerna har antecknats i behandlingsreglerna. Med specifikationerna säkerställs att ärendet avgörs enligt tillämplig lagstiftning. Därtill säkerställs med specifikationerna att ingen sådan prövning från fall till fall ingår i ärendet som skulle hindra automatiserat avgörande av ärendet samt att ärendet blir avgjort på ett sätt som tryggar informationssystemet. PRS har gjort gränsdragningarna nedan för att avgörandet av anmälan ska uppfylla förutsättningarna enligt förvaltningslagen.

Grundspecifikationerna består av att nedlägningsanmälan har lämnats in via e-tjänsten, inlämnaren av anmälan har identifierats på ett sätt som avses i 6 § 2 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) och att anmälan har lämnats in av en enskild näringsidkare som nedlägningsanmälan avser eller inlämnaren är en person som hen har befullmäktigat. Därtill är grundspecifikationen att endast sådana nedlägningsanmälningar avgörs automatiserat där uppgifterna i anmälan kan antecknas i handelsregistret såsom de har anmälts, med beaktande av granskningar som ingår i PRS utredningsskyldighet. Handläggningen av anmälan kan enligt 16 och 17 § i handelsregisterlagen avslutas med ett beslut att anteckna uppgifterna i anmälan i handelsregistret, ett beslut att avskriva anmälan eller ett beslut att vägra anteckning i registret. En sådan nedlägningsanmälan avgörs inte automatiserat där handläggningen av ärendet skulle avslutas med att anmälan avskrivs eller registeranteckning vägras.

Sådana nedlägningsanmälningar som förutsätter prövning från fall till fall och som därmed inte ingår i det automatiserade avgörandet består av nedlägningsanmälningar (a) i vilka man har gett sådana uppgifter eller redogörelser som förutsätter prövning från fall till fall, (b) i vilka en eller flera företagsinteckningar

enligt företagsinteckningslagen (634/1984) har fastställts i den enskilda näringsidkarens egendom, (c) i vilka man har skäl att betvivla riktigheten av uppgifter som anmälts för anteckning i registret eller (d) i vilka nedlägningsanmälan måste beredas och avgöras samtidigt med en annan inlämnad etablerings- eller ändringsanmälan eller ansökan. Nedlägningsanmälningar som inte heller ingår i det automatiserade avgörandet består av nedlägningsanmälningar där registrets basuppgifter gällande företaget omfattar sådana tekniska fel som måste avgöras innan registrering av de anmälda uppgifterna. Informationssystemet som består av e-tjänsten och handläggningssystemet har specificerats så att ovan nämnda nedlägningsanmälningar som förutsätter prövning från fall till fall eller åtgärder för behandling från fall till fall styrs till en tjänsteman för att avgöras i sedvanlig ordning.

Med ovan beskrivna gränsdragningar och de gränsdragningar som specificeras närmare i behandlingsreglerna har man säkerställt att endast de nedlägningsanmälningar avgörs automatiserat enligt 53 e § i förvaltningslagen som inte omfattar prövning från fall till fall eller där omständigheter som förutsätter prövning från fall till fall har bedömts på förhand.

Övriga förutsättningar

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten. Enlig 2 mom. i samma paragraf, vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte, om en parts yrkande, som inte rör någon annan part, godkänns genom ett automatiserat avgörande.

Registreringen av nedlägningsanmälan avser en fysisk person som registrerats som enskild näringsidkare som med stöd av 14 § i företags- och organisationsdatalagen har en uteslutande rätt att lämna in anmälningar om hen till handelsregistret. Därmed ska hen anses vara en part i nedlägningsanmälan. Det kan i regel inte finnas andra parter i ärendet. I varje fall avgörs inget sådant anmälningsärende automatiserat där kretsen av parter skulle kunna vara större.

Med beaktande av omständigheterna ovan och eftersom PRS avgör automatiserat endast nedlägningsanmälningar som kan antecknas i handelsregistret som sådana enligt den anmälan som lämnats in av anmälaren, det vill säga en fysisk person, tillämpas den rättsskyddsförutsättning som avses i 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen inte automatiskt på ett ärende som avgörs enligt det här beslutet om införande.

Enligt 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen, utöver vad som föreskrivs i 44 § 1 mom. ska av ett förvaltningsbeslut framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen finns att tillgå. Enligt 2 mom. i samma paragraf, om det inte meddelas något förvaltningsbeslut i ärendet med stöd av någon annan lag, ska de uppgifter som avses i 1 mom. och information om vilka uppgifter som ligger till grund för det automatiserade avgörandet dock meddelas parten på något annat sätt senast när behandlingen av ärendet avslutas.

I ett handelsregisterutdrag som ges anmälaren efter registreringen av en nedlägningsanmälan som avgjorts automatiserat, anges att nedlägningsanmälan

har avgjorts automatiserat och var beslutet om införande finns att tillgå.

2.3 Förutsättningar enligt informationshanteringslagen

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs i detta kapitel. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för ett automatiserat beslutsförfarande dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Det ska av behandlingsreglerna särskilt framgå 1) hur det säkerställs att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, 2) hur ärendet utreds tillräckligt och korrekt, inklusive hörande och 3) hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras.

Enligt 28 b § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till en part. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen dokumenteras. Enligt 4 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetssäkringen av det automatiserade beslutsförfarandet.

Enligt 28 c § 1 mom. i informationshanteringslagen ska en myndighet övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat och efter införandet hantera de risker som är förknippade med det automatiserade beslutsförfarandet. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska myndigheten utan dröjsmål vidta korrigeringsåtgärder, om det i ett automatiserat beslutsförfarande upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. Ett fel som upptäckts, felets konsekvenser och åtgärderna för korrigeringsåtgärder ska dokumenteras. Särskilda bestämmelser gäller för korrigeringsåtgärder i myndighetens avgöranden. Enligt 3 mom. i samma paragraf ska myndigheten utse en person som ansvarar för kvalitetskontrollen av det automatiserade beslutsförfarandet och för hanteringen av felsituationer.

PRS har dokumenterat uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som anges i kapitel 6 a i informationshanteringslagen i en separat handling som bifogats till det här beslutet om införande. Därtill har PRS utarbetat behandlingsregler för ärenden som avgörs automatiserat. Av behandlingsreglerna framgår att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande och att ärendet utreds tillräckligt och korrekt samt motiveringarna till att avgörandet av ett ärende inte behöver motiveras. Behandlingsreglerna har bifogats till det här beslutet om införande. Förfarandet motsvarar dokumentationen som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen.

PRS har säkerställt ett gott språkbruk i de automatiserat upprättade handlingarna. Kvalitetssäkringen och -kontrollen har dokumenterats såsom krävs enligt lagen, och PRS har planerat förfaranden som säkrar kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. De risker som är förknippade med förfarandet hanteras enligt de planer som utarbetats efter införandet av beslutsförfarandet, och PRS vidtar korrigeringsåtgärder enligt planerna om det i beslutsförfarandet upptäcks ett fel som kan inverka på innehållet i avgörandet. PRS har också i övrigt säkerställt

att beslutsförfarandet har införts på ett sätt som informationshanteringslagen kräver.

2.4 Dataskyddslagstiftning

Bestämmelser om automatiserat beslutsfattande och dess förfaranden finns i förvaltningslagen och informationshanteringslagen. I den nämnda lagstiftningen finns bestämmelser om nödvändiga åtgärder till skydd för den fysiska personens rättigheter, friheter och berättigade intressen.

PRS har genomfört en dataskyddsbedömning av den automatiska registreringen av anmälningar. Dataskyddsbedömningen har bifogats till det här beslutet. Mer information om behandlingen av personuppgifter vid PRS finns i dataskyddsbeskrivningen.

2.5 Slutsatser

PRS har bedömt i vilka fall och under vilka förutsättningar automatiserat beslutsfattande är möjligt för nedlägningsanmälningar som avses i det här beslutet om införande. Bedömningen ingår i det här beslutet om införande, och närmare specifikationer anges i bifogade behandlingsregler. PRS har också gjort alla dokumentationer som lagen kräver och fastställt uppgiftsfördelningen enligt det här automatiserade beslutsförfarandet i en separat handling.

Därmed uppfylls förutsättningarna enligt PRS bedömning för att införa ett automatiserat beslutsförfarande för nedlägningsanmälningar som beskrivs i det här beslutet om införande och som närmare anges i behandlingsreglerna. Det automatiserade beslutsförfarandet kan därmed införas enligt det här beslutet. Sådana nedlägningsanmälningar kan avgöras automatiserat som kommer in till PRS den xx juli 2024 eller senare.

2.6 Tillämpade bestämmelser

Förvaltningslag (434/2003): 53 e, 53 f och 53 g §

Handelsregisterlag (564/2023): 1, 3, 10, 12, 15 och 16 §

Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019): 28 a, 28 b, 28 c, 28 d, 28 e, 28 f och 28 g §

Lag om Patent- och registerstyrelsen (578/2013): 2 och 3 §

Företags- och organisationsdatalag (244/2001): 11 och 14 §

3. Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslutet om införande

Det här beslutet om införande grundar sig på följande handlingar:

- Dokumentation om uppgiftsfördelning (informationshanteringslagen 28 a § 1 mom.). (PRH/1399/02/2024)
- Dokumentation om behandlingsregler (informationshanteringslagen 28 a § 2 mom.). (PRH/1399/02/2024)
- Beskrivning av kvalitetssäkring och kvalitetskontroll

- (informationshanteringslagen 28 b och c §). (PRH/1399/02/2024)
- Beskrivning av informationssäkerhet (informationshanteringslagen 15 §: säkerhet i fråga om informationsmaterial, och informationshanteringslagen 28 f § 2 mom.: användning av uppgifter). (PRH/1399/02/2024)
 - Konsekvensbedömning avseende dataskydd. (PRH/1399/02/2024)
 - Systemspecifik riskbedömning av informationssäkerhet. (PRH/1399/02/2024)

4. Förvaringstid

PRS bevarar det här beslutet om införande i minst fem år från ingången av det kalenderår som följer på det år då det automatiserade beslutsförfarandet togs ur bruk (informationshanteringslagen 28 d § 3 mom.).

5. Offentliggörande och informering

PRS offentliggör det här gällande beslutet om införande på sin webbplats i det allmänna datanätet.

Utifrån den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen och utifrån beslutet om införande, informerar PRS på sin webbplats om automatiserat avgörande av ärenden inom sitt verksamhetsområde, grunderna för att använda det automatiserade beslutsförfarandet och andra uppgifter som är centrala med avseende på kundens rättigheter.

För mer information om användningen av det automatiserade beslutsförfarandet kontakta PRS kundtjänst per telefon 029 509 5040 eller e-post registratur@prh.fi.

6. Sökande av ändring

Det här beslutet får inte överklagas genom besvär (6 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden 808/2019).

7. Beslutsdatum och datum för införande

Beslutsdatum: 20 augusti 2024

Datum för införande: 26 augusti 2024. Sådan nedlägningsanmälan kan avgöras automatiserat som lämnats in 22 augusti 2024 eller senare.

8. Godkännande

1. Godkänts av: Lalli Knuutila, direktör

2. Föredragande: Henrik Räihä, teamchef